

Zbornik sudske prakse

PRESUDA SUDA (veliko vijeće)

3. prosinca 2019. *

„Zahtjev za prethodnu odluku – Direktiva 2014/59/EU – Bankovna unija – Oporavak i sanacija kreditnih institucija i investicijskih društava – Godišnji doprinosi – Izračun – Uredba (EU) br. 806/2014 – Provedbena uredba (EU) 2015/81 – Jedinstveni postupak sanacije kreditnih institucija i investicijskih društava – Upravni postupak u kojem sudjeluju nacionalna tijela i tijelo Unije – Isključiva ovlast donošenja odluka Jedinstvenog sanacijskog odbora (SRB) – Postupak pred nacionalnim sudovima – Nepravodobno podnošenje tužbe za poništenje sudu Unije – Delegirana uredba (EU) 2015/63 – Isključenje određenih obveza iz izračuna doprinosa – Međusobna povezanost više banaka”

U predmetu C-414/18,

povodom zahtjeva za prethodnu odluku na temelju članka 267. UFEU-a, koji je uputio Tribunale amministrativo regionale per il Lazio (Okružni upravni sud za Lacij, Italija), odlukom od 23. siječnja 2018., koju je Sud zaprimio 22. lipnja 2018., u postupku

Iccrea Banca SpA Istituto Centrale del Credito Cooperativo

protiv

Banca d'Italia,

SUD (veliko vijeće),

u sastavu: K. Lenaerts, predsjednik, R. Silva de Lapuerta, potpredsjednica, J.-C. Bonichot, A. Arabadjiev, E. Regan, P. G. Xuereb i L. S. Rossi, predsjednici vijeća, M. Ilešič, J. Malenovský, L. Bay Larsen (izvjestitelj), T. von Danwitz, F. Biltgen, K. Jürimäe, C. Lycourgos i N. Piçarra, suci,

nezavisni odvjetnik: M. Campos Sánchez-Bordona,

tajnik: V. Giacobbo-Peyronnel, administratorica,

uzimajući u obzir pisani postupak i nakon rasprave održane 30. travnja 2019.,

uzimajući u obzir očitovanja koja su podnijeli:

- za Iccrea Banca SpA Istituto Centrale del Credito Cooperativo, P. Messina, A. Gemma, F. Isgrò i A. Dentoni Litta, *avvocati*,
- za Banca d'Italia, M. Mancini, D. Messineo i L. Sciotto, *avvocati*,
- za talijansku vladu, G. Palmieri, u svojstvu agenta, uz asistenciju P. Gentilija i G. Rocchitte, *avvocati dello Stato*,

* Jezik postupka: talijanski

- za španjolsku vladu, S. Centeno Huerta i M. A. Sampol Pucurull, u svojstvu agenata,
- za Europsku komisiju, V. Di Bucci i A. Steiblyté, u svojstvu agenata,

saslušavši mišljenje nezavisnog odvjetnika na raspravi održanoj 9. srpnja 2019.,

donosi sljedeću

Presudu

- 1 Zahtjev za prethodnu odluku odnosi se na tumačenje članka 5. stavka 1. točaka (a) i (f) Delegirane uredbe Komisije (EU) 2015/63 od 21. listopada 2014. o dopuni Direktive 2014/59/EU Europskog parlamenta i Vijeća u vezi s *ex ante* doprinosima aranžmanima financiranja sanacije (SL 2015., L 11, str. 44. i ispravak SL 2017., L 156, str. 38.).
- 2 Zahtjev je upućen u okviru spora između Iccrea Bance SpA Istituto Centrale del Credito Cooperativo (u daljnjem tekstu: Iccrea Banca) i Bance d'Italia (Banka Italije) povodom više odluka i dopisa potonje koje se odnose na uplaćivanje doprinosa u talijanski Nacionalni sanacijski fond i Jedinstveni fond za sanaciju (SRF).

Pravni okvir

Sedma direktiva 83/349/EEZ

- 3 Sedma direktiva Vijeća 83/349/EEZ od 13. lipnja 1983. na temelju članka 54. stavka 3. točke (g) Ugovora o konsolidiranim financijskim izvještajima (SL 1983., L 193, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 17., svezak 1., str. 45.), stavljena je izvan snage Direktivom 2013/34/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o godišnjim financijskim izvještajima, konsolidiranim financijskim izvještajima i povezanim izvješćima za određene vrste poduzeća, o izmjeni Direktive 2006/43/EZ Europskog parlamenta i Vijeća i o stavljanju izvan snage direktiva Vijeća 78/660/EEZ i 83/349/EEZ (SL 2013., L 182, str. 19.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 17., svezak 3., str. 253.).
- 4 Članak 1. Sedme direktive 83/349, kako je izmijenjena Direktivom 2003/51/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 18. lipnja 2003. (SL 2003., L 178, str. 16.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 17., svezak 2., str. 32.; u daljnjem tekstu: Direktiva 83/349), propisivao je:

„1. Države članice od svakog poduzeća na koje se primjenjuje njezino nacionalno pravo traže sastavljanje konsolidiranih financijskih izvještaja i godišnjeg konsolidiranog izvješća ako to poduzeće (matično poduzeće):

- (a) ima većinu glasačkih prava dioničara ili članova u drugom poduzeću (poduzeće kći); ili
- (b) ima pravo imenovati ili opozvati većinu članova upravnog, upravljačkog ili nadzornog tijela drugog poduzeća (poduzeća kćeri), a istodobno je dioničar ili član tog poduzeća; ili
- (c) ima pravo izvršavati prevladavajući utjecaj na poduzeće (poduzeće kći) čiji je dioničar ili član, u skladu s ugovorom sklopljenim s tim poduzećem ili u skladu s osnivačkim aktom ili statutom [...] ili

- (d) je dioničar ili član poduzeća, i:
- (aa) većina članova upravnog, upravljačkog ili nadzornog tijela tog poduzeća (poduzeća kćeri) [...] imenovani su isključivo kao posljedica primjene glasačkog prava; ili
 - (bb) kontrolira sam, u skladu sa sporazumom s drugim dioničarima ili članovima tog poduzeća (poduzeća kćeri), većinu glasačkih prava dioničara ili članova u poduzeću. [...]

[...]

2. Osim slučajeva navedenih u stavku 1., države članice mogu zahtijevati da bilo koje poduzeće koje podliježe nacionalnome zakonodavstvu sastavi konsolidirani financijski izvještaj i konsolidirano godišnje izvješće ako:

- (a) to poduzeće (matično poduzeće) ima moć da ostvari ili ostvaruje prevladavajući utjecaj ili nadzor nad drugim poduzećem (poduzeće kćer); ili
- (b) tim poduzećem (matičnim poduzećem) i drugim poduzećem (poduzećem kćeri) upravlja matično poduzeće na jedinstvenoj osnovi.”

5 Članak 2. Direktive 83/349 određivao je:

„1. Za potrebe članka 1. stavka 1. točaka (a), (b) i (d), glasačka prava, te prava imenovanja i opozivanja u poduzeću kćeri, kao i takva prava osobe koja djeluje u svoje ime a za račun matičnog poduzeća ili drugog poduzeća kćeri treba dodati pravima matičnog poduzeća.

2. Za potrebe članka 1. stavka 1. točaka (a), (b) i (d), prava navedena u stavku 1. umanjuju se za prava:

- (a) vezana uz dionice koje se drže u korist osobe, koja nije ni matično poduzeće ni poduzeće kćer; ili
- (b) vezana uz dionice koje služe kao jamstvo, pod uvjetom da se dotična prava koriste u skladu s primljenim uputama ili su u vezi s odobravanjem kredita, što ulazi u uobičajene poslovne aktivnosti, pod uvjetom da se glasačka prava izvršavaju u interesu osobe koja pruža jamstvo.

3. Za potrebe članka 1. stavka 1. točaka (a) i (d), ukupna glasačka prava dioničara ili članova poduzeća kćeri umanjuju se za glasačka prava vezana uz dionice koje drži isto poduzeće, poduzeće kćer tog poduzeća, ili osoba koja djeluje u svoje ime a za račun tih poduzeća.”

Uredba (EU) br. 575/2013

6 Članak 4. stavak 1. Uredbe (EU) br. 575/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o bonitetnim zahtjevima za kreditne institucije i investicijska društva i o izmjeni Uredbe (EU) br. 648/2012 (SL 2013., L 176, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 6., svezak 13., str. 3. i ispravak SL 2017., L 20, str. 2.) određuje:

„Za potrebe ove Uredbe primjenjuju se sljedeće definicije:

[...]

(15) „matično društvo” znači sljedeće:

- (a) matično društvo u smislu članka 1. i 2. Direktive 83/349/EEZ;

[...]

(16) ‚društvo kći‘ znači sljedeće:

- (a) društvo kći u smislu članka 1. i 2. Direktive 83/349/EEZ;
- (b) društvo kći u smislu članka 1. stavka 1. Direktive 83/349/EEZ i svako društvo nad kojim matično društvo stvarno ostvaruje dominantan utjecaj.

Društva kćeri društava kćeri također se smatraju društvima kćerima društva koje je njihovo izvorno matično društvo;

[...]”

Direktiva 2014/59/EU

7 Članak 2. stavak 1. Direktive 2014/59/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o uspostavi okvira za oporavak i sanaciju kreditnih institucija i investicijskih društava te o izmjeni Direktive Vijeća 82/891/EEZ i direktiva 2001/24/EZ, 2002/47/EZ, 2004/25/EZ, 2005/56/EZ, 2007/36/EZ, 2011/35/EU, 2012/30/EU i 2013/36/EU te uredbi (EU) br. 1093/2010 i (EU) br. 648/2012 Europskog parlamenta i Vijeća (SL 2014., L 173, str. 190. i ispravak SL 2015., L 216, str. 9.) glasi kako sljedeći:

„Za potrebe ove Direktive primjenjuju se sljedeće definicije:

[...]

5. ‚društvo kć[i]‘ znači društvo kć[i] kako je definirano u članku 4. stavku 1. točki 16. Uredbe (EU) br. 575/2013;

6. ‚matično društvo‘ znači matično društvo kako je definirano u članku 4. stavku 1. točki 15. podtočki (a) Uredbe (EU) br. 575/2013;

[...]

26. ‚grupa‘ znači matično društvo i njegova društva kćeri;

[...]”

8 Člankom 102. stavkom 1. Direktive 2014/59 određuje se:

„Države članice osiguravaju da do 31. prosinca 2024. dostupna financijska sredstva njihovih aranžmana financiranja dosegnu najmanje 1 % iznosa osiguranih depozita svih institucija s odobrenjem za rad na njihovu državnom području. Države članice mogu postaviti ciljne razine u slučaju prekoračenja tog iznosa [koje su više od tog iznosa].”

9 U članku 103. stavcima 1., 2. i 7. te direktive propisano je:

„1. Kako bi se ostvarila ciljna razina navedena u članku 102., države članice osiguravaju da se doprinosi prikupljaju najmanje na godišnjoj razini od institucija s odobrenjem za rad na njihovom državnom području uključujući podružnice u Uniji.

2. Doprinos svake institucije razmjernan je iznosu njezinih obveza (isključujući regulatorni kapital) umanjenom za osigurane depozite u odnosu na ukupne obveze (isključujući regulatorni kapital) umanjene za osigurane depozite svih institucija s odobrenjem za rad na državnom području države članice.

Ti doprinosi usklađuju se razmjerno profilu rizičnosti institucija u skladu s kriterijima usvojenima u skladu sa stavkom 7.

[...]

7. Komisija je ovlaštena donijeti delegirane akte u skladu s člankom 115. radi pobližeg određivanja pojma prilagođavanja doprinosa razmjerno profilu rizičnosti institucije kako je navedeno u stavku 2. uzimajući u obzir sve sljedeće okolnosti [...]"

Uredba (EU) br. 806/2014

- 10 U skladu s uvodnom izjavom 120. Uredbe (EU) br. 806/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. srpnja 2014. o utvrđivanju jedinstvenih pravila i jedinstvenog postupka za sanaciju kreditnih institucija i određenih investicijskih društava u okviru jedinstvenog sanacijskog mehanizma i jedinstvenog fonda za sanaciju te o izmjeni Uredbe (EU) br. 1093/2010 (SL 2014., L 225, str. 1. i ispravak SL 2015., L 101, str. 62.):

„Jedinstveni sanacijski mehanizam [(SRM)] okuplja [Jedinstveni sanacijski odbor (SRB)], Vijeće, Komisiju i sanacijska tijela država članica sudionica. Sud je nadležan za provjeru zakonitosti odluka koje su u skladu s člankom 263. UFEU-a donijeli [SRB], Vijeće i Komisija, kao i za utvrđivanje njihove izvanugovorne odgovornosti. Nadalje, Sud je nadležan, u skladu s člankom 267. UFEU-a i na zahtjev nacionalnih tijela sudske vlasti, donijeti odluke o prethodnim pitanjima o valjanosti i tumačenju akata institucija, tijela ili agencija Unije. Nacionalna tijela sudske vlasti trebala bi, u skladu sa svojim nacionalnim pravom, imati ovlasti revidirati zakonitost odluka koje su donijela sanacijska tijela država članica sudionica prilikom izvršavanja svojih ovlasti dodijeljenih im ovom Uredbom, kao i utvrditi njihove izvanugovorne odgovornosti.”

- 11 Članak 54. stavak 1. Uredbe br. 806/2014 predviđa:

„Na izvršnoj sjednici [SRB]:

[...]

(b) donosi sve odluke za provedbu ove Uredbe, osim ako Uredbom nije drukčije predviđeno.”

- 12 Člankom 70. stavcima 2. i 6. te uredbe određuje se:

„2. Svake godine, nakon savjetovanja s ESB-om [Europska središnja banka] ili nadležnim nacionalnim tijelom te u uskoj suradnji s nacionalnim sanacijskim tijelom, [SRB] izračunava pojedinačne doprinose kako bi osigurao da doprinosi svih institucija s ovlaštenjem na državnim područjima svih država članica sudionica ne premašuju 12,5 % ciljne razine.

[...]

6. Primjenjuju se delegirani akti u kojima se navodi pojam prilagođavanja doprinosa razmjerno profilu rizičnosti institucija, a koje je donijela Komisija u skladu s člankom 103. stavkom 7. Direktive 2014/59/EU.”

Delegirana uredba 2015/63

13 Uvodne izjave 8. i 9. Delegirane uredbe 2015/63 glase:

- „(8) Izračun doprinosa na pojedinačnoj razini doveo bi, u slučaju grupa, do dvostrukog uračunavanja određenih obveza pri utvrđivanju osnovnog godišnjeg doprinosa različitih subjekata grupe, s obzirom na to da bi obveze povezane sa sporazumima koje subjekti iste grupe sklapaju međusobno bile dio ukupnih obveza koje se trebaju uzeti u obzir za utvrđivanje osnovnog godišnjeg doprinosa svakog subjekta grupe. Stoga bi utvrđivanje osnovnog godišnjeg doprinosa trebalo detaljnije odrediti, u slučaju grupa kako bi se uzela u obzir međusobna povezanost subjekata grupe i izbjeglo dvostruko uračunavanje unutargrupnih izloženosti. [...]
- (9) Za potrebe izračuna osnovnog godišnjeg doprinosa subjekta grupe, ukupne obveze koje se trebaju uzeti u obzir ne bi trebale uključivati obveze koje proizlaze iz bilo kojeg ugovora koji je taj subjekt grupe sklopio s bilo kojim drugim subjektom koji je dio iste grupe. Međutim takvo bi isključenje trebalo biti moguće samo ako svaki subjekt grupe ima poslovni nastan u Uniji, u cijelosti je obuhvaćen istom konsolidacijom, podliježe odgovarajućim centraliziranim postupcima procjene, mjerenja i kontrole rizika i ako ne postoji tekuća ili predvidiva značajna praktična ili pravna prepreka za promptnu otplatu dospjelih obveza. Time bi se trebalo spriječiti isključivanje obveza iz osnovice za izračun doprinosa ako ne postoji jamstvo da bi unutargrupne kreditne izloženosti bile pokrivena ako se financijsko zdravlje grupe pogorša. [...]”

14 U članku 3. te delegirane uredbe određuje se:

„Za potrebe ove Uredbe primjenjuju se definicije utvrđene u [...] Direktivi 2014/59/EU. Za potrebe ove Uredbe također se primjenjuju sljedeće definicije:

[...]

- (28) ‚promotivni kredit‘ znači kredit koji odobrava banka koja odobrava promotivne kredite ili posrednička banka pod nekonkurentnim i neprofitnim uvjetima s ciljem promoviranja ciljeva javne politike središnje države ili regionalne samouprave države članice;

[...]”

15 U članku 5. stavku 1. navedene delegirane uredbe određuje se:

„Doprinos iz članka 103. stavka 2. Direktive 2014/59/EU izračunava se isključenjem sljedećih obveza:

- (a) unutargrupne obveze koje proizlaze iz transakcija koje institucija sklapa s drugom institucijom koja pripada istoj grupi, ako su ispunjeni svi sljedeći uvjeti:
- i. obje institucije imaju poslovni nastan u Uniji;
 - ii. obje institucije u cijelosti su obuhvaćene istim konsolidiranim nadzorom u skladu s člancima 6. do 17. Uredbe (EU) br. 575/2013 te podliježu odgovarajućim centraliziranim postupcima procjene, mjerenja i kontrole rizika; i
 - iii. ne postoji tekuća ili predvidiva značajna praktična ili pravna prepreka za promptnu otplatu dospjele obveze;

[...]

(f) u slučaju institucija koje posluju u području promotivnih kredita, obveze institucije posrednika prema početnoj ili drugoj banci koja odobrava promotivne kredite ili drugoj instituciji posredniku i obveze izvorne banke koja odobrava promotivne kredite prema njezinim partnerima koji sudjeluju u financiranju, u mjeri u kojoj iznos tih obveza odgovara iznosu promotivnih kredita te institucije.”

Provedbena uredba (EU) 2015/81

16 U članku 4. Provedbene uredbe Vijeća (EU) 2015/81 od 19. prosinca 2014. o utvrđivanju jedinstvenih uvjeta primjene Uredbe br. 806/2014 (SL 2015., L 15, str. 1.) određuje se:

„Za svako razdoblje doprinosa [SRB], nakon savjetovanja s [ESB-om] ili nacionalnim nadležnim tijelima te u uskoj suradnji s nacionalnim sanacijskim tijelima, izračunava godišnji doprinos koji mora platiti svaka institucija, na temelju godišnje ciljane razine Fonda. [...]”

17 Članak 5. te provedbene uredbe propisuje:

„1. [SRB] obavješćuje relevantna nacionalna sanacijska tijela o svojim odlukama o izračunu godišnjih doprinosa institucija s odobrenjem za rad na njihovim državnim područjima.

2. Nakon što primi obavijest iz stavka 1. svako nacionalno sanacijsko tijelo obavješćuje svaku instituciju s odobrenjem za rad u njezinoj državi članici o odluci [SRB-a] o izračunu godišnjeg doprinosa koji treba platiti ta institucija.”

18 U članku 6. navedene provedbene uredbe određuje se:

„[SRB] određuje formate i načine prikazivanja podataka koje institucije trebaju upotrebljavati za dostavljanje informacija nužnih za potrebe izračuna godišnjih doprinosa s ciljem poboljšanja usporedivosti dostavljenih informacija i učinkovitosti obrade primljenih informacija.”

Glavni postupak i prethodno pitanje

19 Iccrea Banca je banka koja je na čelu mreže kreditnih institucija te joj je zadaća podupirati djelovanje, među ostalim, kreditnih zadruga u Italiji.

20 U tu svrhu ona tim zadrugama pruža usluge plaćanja, automatizacije novčanih transakcija, namire i skrbništva vrijednosnih papira, kao i druge usluge financijske prirode te djeluje kao glavno financijsko tijelo sustava kreditnih zadruga. U tom smislu Iccrea Banca osobito nudi navedenim zadrugama niz usluga za strukturirani pristup kolateraliziranom financiranju kod ESB-a i na tržištu. U tom kontekstu ona je osnovala grupu kojoj je pristupilo oko 190 kreditnih zadruga, s isključivim ciljem sudjelovanja u ciljanim dugoročnim operacijama refinanciranja koje je uveo ESB.

21 Odlukama koje je donijela između 2015. i 2017. godine Banka Italije zahtijevala je od Iccrea Banke plaćanje redovnih, izvanrednih i dodatnih doprinosa talijanskom Nacionalnom sanacijskom fondu. Usto, dopisom od 3. svibnja 2016. Banka Italije zatražila je od Iccrea Banke plaćanje *ex ante* doprinosa SRF-u za 2016. godinu koji je utvrđen u odluci SRB-a od 15. travnja 2016. U dopisu od 27. svibnja 2016. ispravila je iznos tog doprinosa u skladu s odlukom SRB-a od 20. svibnja 2016.

22 Iccrea Banca je pred sudom koji je uputio zahtjev podnijela tužbu protiv tih odluka i dopisa Banke Italije. U toj tužbi zatraženo je također utvrđivanje prikladnog načina izračuna iznosa koje Iccrea Banca stvarno duguje i povrat iznosa koje smatra plaćenima bez osnove.

- 23 U potporu navedenoj tužbi Iccrea Banca istaknula je u biti da se Banka Italije oslonila na pogrešno tumačenje članka 5. stavka 1. Delegirane uredbe 2015/63. Ona je tako za potrebe izračuna doprinosa o kojima je riječ u glavnom postupku uzela u obzir obveze iz odnosa Iccrea Banca s kreditnim zadrugama, iako ih je, prema mišljenju te banke, trebalo isključiti iz tog izračuna primjenom, po analogiji, odredbi te delegirane uredbe koje se odnose na unutargrupne obveze odnosno na institucije koje posluju u području promotivnih kredita. To pogrešno tumačenje dovelo je, prema njezinu mišljenju, i do toga da Banka Italije prilikom dostave podataka SRB-u nije istaknula posebnosti integriranog sustava u kojem posluje Iccrea Banca, što je dovelo do pogreške u izračunu *ex ante* doprinosa SRF-u za 2016. godinu.
- 24 Sud koji je uputio zahtjev odbio je prigovor nenadležnosti što ga je istaknula Banka Italije u vezi sa zahtjevima koji se tiču njezinih akata o *ex ante* doprinosima SRF-u za 2016. godinu. On je zaključio da je nadležan očitovati se o tom pitanju zato što Banka Italije ne djeluje kao puki posrednik između SRB-a i kreditnih institucija. U skladu s odabirom Unijina zakonodavca, ta banka igra dakle aktivnu i odlučujuću ulogu kako u fazi utvrđivanja iznosa tih doprinosa tako i u fazi njihove naplate. S tim u vezi sud koji je uputio zahtjev smatra da je Iccrea Banca mogla imati konkretne koristi od preispitivanja i drukčijeg definiranja elemenata koje Banka Italije mora proslijediti SRB-u za potrebe izračuna doprinosa koje Iccrea Banca duguje.
- 25 U tim je okolnostima Tribunale amministrativo regionale per il Lazio (Okružni upravni sud za Lacij, Italija) odlučio prekinuti postupak i uputiti Sudu sljedeće prethodno pitanje:

„Za potrebe izračuna doprinosa iz članka 103. stavka 2. Direktive [2014/59], protivi li se članku 5. stavku 1. Delegirane uredbe [2015/63], osobito točkama (a) i (f) te odredbe – protumačene u kontekstu načela sadržanih u toj delegiranoj uredbi, Direktivi [2014/59], Uredbi [br. 806/2014] i članku 120. UFEU-a te u kontekstu načela jednakog postupanja, nediskriminacije i proporcionalnosti iz članka 21. Povelje Europske unije o temeljnim pravima, kao i načela zabrane dvostrukog oporezivanja – primjena sustava predviđenog za unutargrupne obveze također i u slučaju ‚faktične‘ grupe odnosno barem u slučaju postojanja međusobne povezanosti između institucije i drugih banaka istog sustava?

Suprotno tomu, može li se u kontekstu spomenutih načela povlašten tretman iz navedenog članka 5., koji se primjenjuje na obveze na temelju promotivnih kredita, po analogiji primijeniti i na obveze koje tzv. banka ‚druge razine‘ ima prema drugim bankama sustava (kreditnih zadruga)? Ili pak zbog navedene karakteristike institucije – koja u konkretnom slučaju djeluje kao središnja institucija u grupi međusobno povezanih i integriranih malih banaka, uključujući i u odnosima s ESB-om i financijskim tržištima – treba izvršiti, sukladno važećim propisima, neki oblik ispravka u pogledu financijskih podataka koje institucijama Zajednice dostavlja nacionalno sanacijsko tijelo i određivanja doprinosa koje institucija mora platiti sanacijskom fondu na temelju svojih stvarnih obveza i konkretnog profila rizičnosti?”

Dopuštenost zahtjeva za prethodnu odluku

- 26 Talijanska vlada tvrdi da je zahtjev za prethodnu odluku u cijelosti nedopušten jer se u odluci kojom se upućuje prethodno pitanje ne iznose činjenični elementi koji objašnjavaju zašto bi se moglo smatrati da Iccrea Banca upravlja grupom odnosno odobrava promotivne kredite, u smislu mjerodavnih Unijinih propisa. Komisija, s druge strane, smatra da je taj zahtjev nedopušten samo u dijelu u kojem se odnosi na *ex ante* doprinose SRF-u za 2016. godinu.
- 27 Treba podsjetiti da, prema ustaljenoj sudskoj praksi Suda, u okviru suradnje između Suda i nacionalnih sudova, potreba za tumačenjem prava Unije koje će biti korisno nacionalnom sudu zahtijeva da se on strogo pridržava uvjeta u pogledu sadržaja zahtjeva za prethodnu odluku koji su izričito navedeni u članku 94. Poslovnika Suda (presuda od 19. travnja 2018., Consorzio Italian Management i Catania Multiservizi, C-152/17, EU:C:2018:264, t. 21. i navedena sudska praksa).

- 28 Stoga je ponajprije neophodno, kako je to određeno u članku 94. točki (a) Poslovnika, da zahtjev za prethodnu odluku sadržava sažeti prikaz relevantnih činjenica kako ih je utvrdio sud koji je uputio zahtjev ili barem prikaz činjeničnih okolnosti na kojima se temelje pitanja (vidjeti u tom smislu presudu od 19. travnja 2018., *Conorzio Italian Management i Catania Multiservizi*, C-152/17, EU:C:2018:264, t. 22. i navedenu sudsku praksu).
- 29 U predmetnom slučaju odluka kojom se upućuje prethodno pitanje sadržava dovoljno činjeničnih okolnosti da bi se razumjelo to pitanje i njegov doseg. U njoj se osobito prikazuje priroda odnosa koji Iccrea Bancu povezuju s nizom kreditnih zadruga, zbog čega je sud koji je uputio zahtjev postavio pitanje Sudu.
- 30 Kada je riječ o argumentima talijanske vlade kojima se nastoji pokazati da prikazane okolnosti ne mogu potvrditi to da Iccrea Banca ispunjava uvjete za isključenje određenih obveza navedenih u članku 5. stavku 1. Delegirane uredbe 2015/63, treba utvrditi da je ocjena tih argumenata neodvojivo povezana s odgovorom koji valja dati na zahtjev za prethodnu odluku i da oni stoga ne mogu uzrokovati nedopuštenost tog zahtjeva (vidjeti po analogiji presudu od 17. siječnja 2019., *KPMG Baltics*, C-639/17, EU:C:2019:31, t. 11.).
- 31 Komisija pak tvrdi da su sudovi Unije jedini nadležni za odlučivanje o načinima izračuna doprinosa SRF-u i da zahtjev za prethodnu odluku, shodno tomu, treba proglasiti djelomično nedopuštenim u skladu sa sudskom praksom proizišlom iz presude od 9. ožujka 1994., *TWD Textilwerke Deggendorf* (C-188/92, EU:C:1994:90), jer Iccrea Banca nije pravodobno podnijela tužbu za poništenje SRB-ovih odluka o izračunu njezinog *ex ante* doprinosa SRF-u za 2016. godinu.
- 32 Prema ustaljenoj sudskoj praksi Suda, u okviru suradnje između njega i nacionalnih sudova uspostavljene u članku 267. UFEU-a isključivo je na nacionalnom sudu pred kojim se vodi postupak i koji mora preuzeti odgovornost za sudsku odluku koja će biti donesena da, uvažavajući posebnosti predmeta, ocijeni nužnost prethodne odluke za donošenje svoje presude i relevantnost pitanja koja postavlja Sudu. Posljedično, kada se postavljena pitanja odnose na tumačenje prava Unije, Sud je u pravilu dužan donijeti odluku (presuda od 4. prosinca 2018., *Minister for Justice and Equality i Commissioner of An Garda Síochána*, C-378/17, EU:C:2018:979, t. 26. i navedena sudska praksa).
- 33 Međutim, prethodno pitanje o tumačenju ne može se smatrati dopuštenim ako se pokaže da mu je jedini cilj omogućiti izjašnjavanje suda koji je uputio zahtjev o pitanju koje ne ulazi, na temelju prava Unije, u nadležnost nacionalnih sudova.
- 34 U tom pogledu valja istaknuti da se upućeno pitanje odnosi ne samo na tumačenje članka 5. stavka 1. Delegirane uredbe 2015/63, u vezi s osobito Direktivom 2014/59, koja, upravo kao i ta uredba, utvrđuje određena pravila mjerodavna za izračun doprinosa nacionalnim sanacijskim fondovima odnosno doprinosa SRF-u, nego i na Uredbu br. 806/2014 kojom se utvrđuju isključivo pravila koja se tiču jedinstvenog sanacijskog mehanizma čiji je SRF dio. Ono se k tome tiče i dostavljanja financijskih podataka „tijelima Zajednice” od strane nacionalnog sanacijskog tijela.
- 35 Stoga se određeni dijelovi navedenog pitanja odnose upravo na izračun doprinosa SRF-u.
- 36 Iz odluke kojom se upućuje prethodno pitanje proizlazi da sud koji je uputio zahtjev smatra da je tumačenje pravila mjerodavnih za taj izračun koje je zatražio nužno za pojašnjavanje načina na koji je Banka Italije trebala intervenirati u postupak utvrđivanja i prikupljanja *ex ante* doprinosa SRF-u za 2016. godinu. Taj sud stoga smatra da se treba izjasniti o navedenoj intervenciji kako u stadiju postupka koji prethodi donošenju SRB-ovih odluka o izračunu tih doprinosa – utvrđivanjem, među ostalim, koje su to informacije koje Banka Italije mora dostaviti SRB-u – tako i u stadiju postupka nakon donošenja navedenih odluka, posvećenom prikupljanju spomenutih doprinosa, ako bi odgovor Suda na upućeno pitanje mogao dovesti do zaključka da su odluke koje je Banka Italije donijela za potrebe provedbe navedenih SRB-ovih odluka nevaljane.

- 37 Kada je, kao prvo, riječ o dijelovima zahtjeva za prethodnu odluku namijenjenima tomu da sudu koji ga je uputio omogućuje izjašnjavanje o intervenciji Banke Italije u stadij postupka koji prethodi donošenju SRB-ovih odluka o izračunu *ex ante* doprinosa SRF-u, valja podsjetiti na to da je člankom 263. UFEU-a Sudu Europske unije dodijeljena isključiva nadležnost za nadzor zakonitosti akata koje donose tijela, uredi ili agencije Unije, među kojima je i SRB (vidjeti u tom smislu presudu od 19. prosinca 2018., Berlusconi i Fininvest, C-219/17, EU:C:2018:1023, t. 42.).
- 38 Eventualno sudjelovanje nacionalnih tijela u postupku koji vodi do donošenja takvih akata ne može dovesti u pitanje njihovu kvalifikaciju kao akata Unije kad akti koje donose nacionalna tijela čine samo jedan stadij postupka u kojem tijelo, ured ili agencija Unije sama izvršava ovlast donošenja konačne odluke, pri čemu nije vezana pripremnim aktima ili prijedlozima nacionalnih tijela (vidjeti u tom smislu presudu od 19. prosinca 2018., Berlusconi i Fininvest, C-219/17, EU:C:2018:1023, t. 43.).
- 39 Naime, u takvom slučaju, u kojem pravo Unije utvrđuje isključivu ovlast tijela, ureda ili agencije Unije za donošenje odluka, na sudu je Unije da na temelju svoje isključive nadležnosti za nadzor zakonitosti akata Unije koja mu je dodijeljena člankom 263. UFEU-a odluči o zakonitosti konačne odluke koju je donijelo predmetno tijelo, ured ili agencija Unije i da radi osiguranja djelotvorne sudske zaštite uključenih osoba ispita eventualne povrede kojima su zahvaćeni pripremni akti ili prijedlozi nacionalnih tijela koji mogu utjecati na valjanost te konačne odluke (vidjeti u tom smislu presudu od 19. prosinca 2018., Berlusconi i Fininvest, C-219/17, EU:C:2018:1023, t. 44.).
- 40 Nadalje, iz tumačenja članka 263. UFEU-a, u svjetlu načela lojalne suradnje između Unije i država članica iz članka 4. stavka 3. UEU-a, proizlazi da akti koje nacionalna tijela donose u okviru postupka poput onog navedenog u prethodnim točkama ove presude ne mogu biti predmet nadzora sudova država članica (vidjeti u tom smislu presudu od 19. prosinca 2018., Berlusconi i Fininvest, C-219/17, EU:C:2018:1023, t. 47.).
- 41 U tom pogledu Sud je ocijenio da, kada se zakonodavac Unije odluči za upravni postupak koji predviđa da nacionalna tijela donose pripremljene akte za donošenje konačne odluke institucije Unije koja proizvodi pravne učinke i koja može imati nepovoljne učinke, on između te institucije i tih nacionalnih tijela namjerava uspostaviti poseban mehanizam suradnje koji se temelji na isključivoj nadležnosti institucije Unije za donošenje odluka (presuda od 19. prosinca 2018., Berlusconi i Fininvest, C-219/17, EU:C:2018:1023, t. 48.).
- 42 Učinkovitost takvog postupka donošenja odluka pak nužno pretpostavlja jedinstven sudski nadzor koji provode isključivo sudovi Unije tek nakon što institucija Unije po okončanju upravnog postupka donese odluku koja jedina može proizvesti obvezujuće pravne učinke koji mogu utjecati na tužiteljeve interese, mijenjajući na bitan način njegovu pravnu situaciju (presuda od 19. prosinca 2018., Berlusconi i Fininvest, C-219/17, EU:C:2018:1023, t. 49.).
- 43 Kada je, konkretno, riječ o aktima nacionalnih sanacijskih tijela koji prethode izračunu *ex ante* doprinosa SRF-u, valja istaknuti da se ti doprinosi izračunavaju i prikupljaju u postupku koji je uspostavljen Uredbom br. 806/2014 i Provedbenom uredbom 2015/81.
- 44 Članak 54. stavak 1. Uredbe br. 806/2014 propisuje da SRB na izvršnoj sjednici donosi sve odluke za provedbu te uredbe, osim ako njome nije drukčije predviđeno.
- 45 Iz članka 70. stavka 2. te uredbe i članka 4. Provedbene uredbe 2015/81 proizlazi da je isključivo na SRB-u da svake godine, nakon savjetovanja s ESB-om ili nadležnim nacionalnim tijelom te u uskoj suradnji s nacionalnim sanacijskim tijelima, izračuna pojedinačne *ex ante* doprinose svih institucija s ovlaštenjem na državnim područjima svih država članica sudionica.

- 46 Osim toga, iz članka 6. spomenute provedbene uredbe proizlazi da se prikupljanje informacija potrebnih za izračun tih doprinosa provodi pomoću formata i načina prikazivanja podataka koje utvrđuje SRB, a dopunjavaju predmetne institucije.
- 47 S obzirom na navedeno, očito je da – kada je riječ o izračunu *ex ante* doprinosa SRF-u – SRB sam izvršava ovlast donošenja konačne odluke, pri čemu mu nacionalna sanacijska tijela pružaju isključivo operativnu podršku, kako je to istaknuo nezavisni odvjetnik u točkama 40. i 41. svojeg mišljenja. Iako se SRB može savjetovati s tim tijelima kako bi se olakšalo utvrđivanje iznosa *ex ante* doprinosa koji duguje institucija i iako ta tijela u svakom slučaju moraju u tom smislu surađivati sa SRB-om, zaključci koje tom prilikom prema potrebi mogu iznijeti, a tiču se situacije institucije, nisu ni na koji način obvezujući za SRB.
- 48 Slijedom navedenog, sud Unije jedini je nadležan da prilikom nadzora zakonitosti SRB-ove odluke o utvrđivanju iznosa pojedinačnog *ex ante* doprinosa institucije SRF-u ocijeni je li pripremni akt što ga je za donošenje te odluke donijelo nacionalno sanacijsko tijelo zahvaćen povredama koje mogu utjecati na zakonitost te SRB-ove odluke, pri čemu nacionalni sud ne može provoditi nadzor nad tim nacionalnim aktom (vidjeti po analogiji presudu od 19. prosinca 2018., Berlusconi i Fininvest, C-219/17, EU:C:2018:1023, t. 57.).
- 49 Taj zaključak ne može se dovesti u pitanje pojašnjenjem iz uvodne izjave 120. Uredbe br. 806/2014, u skladu s kojim bi nacionalna tijela sudske vlasti trebala imati ovlasti revidirati zakonitost odluka koje su donijela sanacijska tijela država članica sudionica prilikom izvršavanja svojih ovlasti dodijeljenih im tom uredbom.
- 50 Naime, to bi pojašnjenje, kako je istaknuo nezavisni odvjetnik u točki 54. svojeg mišljenja, trebalo razumjeti – s obzirom na raspodjelu sudskih nadležnosti koja proizlazi iz primarnog prava, a na koju spomenuta uvodna izjava i upućuje, podsjećajući na to da je Sud Europske unije isključivo nadležan za nadzor zakonitosti SRB-ovih odluka – na način da se odnosi samo na nacionalne akte donesene u postupku u kojem je tom uredbom nacionalnim sanacijskim tijelima dodijeljena ovlast samostalnog odlučivanja.
- 51 Osim toga, nacionalni sud ne može valjano izdati nalog nacionalnom sanacijskom tijelu na koji način intervenirati u postupak prije donošenja SRB-ove odluke o izračunu *ex ante* doprinosa SRF-u.
- 52 U tom pogledu valja podsjetiti na to da, s obzirom na nužnost jedinstvenosti sudskog nadzora spomenutih SRB-ovih odluka, na isključivost nadležnosti sudova Unije ne utječu ni vrsta nacionalnog pravnog sredstva koje je upotrijebljeno za podvrgavanje pripremnih akata nacionalnih tijela nadzoru suda države članice ni priroda tužbenog zahtjeva ili tužbenih razloga koji su u tu svrhu izloženi (vidjeti u tom smislu presudu od 19. prosinca 2018., Berlusconi i Fininvest, C-219/17, EU:C:2018:1023, t. 51.).
- 53 Eventualno izdavanje naloga nacionalnog suda kojim se nacionalno sanacijsko tijelo obvezuje na određeno postupanje prilikom interveniranja u postupak prije donošenja SRB-ove odluke o izračunu *ex ante* doprinosa SRF-u ugrozilo bi jedinstvenost tog sudskog nadzora jer bi sa sobom donijelo rizik od razilaženja u ocjenama u okviru istog postupka između tog nacionalnog suda i sudova Unije koji bi naknadno mogli biti pozvani da prema potrebi ocijene zakonitost te intervencije prilikom ispitivanja možebitne tužbe za poništenje, na temelju članka 263. UFEU-a, podnesene protiv te SRB-ove odluke (vidjeti u tom smislu presudu od 19. prosinca 2018., Berlusconi i Fininvest, C-219/17, EU:C:2018:1023, t. 50.).
- 54 Pravu Unije stoga se protivi izjašnjavanje suda koji je uputio zahtjev o zakonitosti intervencije Banke Italije u stadij postupka koji prethodi donošenju SRB-ovih odluka o izračunu *ex ante* doprinosa SRF-u za 2016. godinu.

- 55 Kada je, kao drugo, riječ o dijelovima zahtjeva za prethodnu odluku namijenjenima tomu da sudu koji ga je uputio omogućé izjašnjavanje o intervenciji Banke Italije u stadij postupka nakon donošenja SRB-ovih odluka o izračunu *ex ante* doprinosa SRF-u za 2016. godinu, valja utvrditi da iz članka 5. Provedbene uredbe 2015/81 proizlazi da se nacionalno sanacijsko tijelo države članice obavještava o SRB-ovim odlukama o izračunu *ex ante* doprinosa SRF-u institucija s odobrenjem za rad na državnom području te države, nakon čega to tijelo mora obavijestiti svaku od tih institucija o SRB-ovoj odluci o izračunu njezina doprinosa.
- 56 Na spomenutom je nacionalnom sanacijskom tijelu i to da u skladu s člankom 67. stavkom 4. Uredbe br. 806/2014 od navedenih institucija prikuplja doprinose koje je utvrdio SRB.
- 57 Iz navedenog proizlazi da su nakon donošenja SRB-ove odluke o izračunu *ex ante* doprinosa SRF-u isključivo nacionalna sanacijska tijela dužna obavijestiti o toj odluci i provesti je.
- 58 S tim u vezi, s obzirom na SRB-ove samostalne ovlasti navedene u točkama 44. i 45. ove presude, ta tijela nisu ovlaštena preispitivati njegove izračune kako bi izmijenila iznos navedenih doprinosa i stoga ne mogu, nakon donošenja SRB-ove odluke, u tu svrhu ponovno razmatrati izloženost institucije rizicima.
- 59 Jednako tako, kada bi nacionalni sud mogao, kako to predlaže sud koji je uputio zahtjev, poništiti obavijest nacionalnog sanacijskog tijela o SRB-ovoj odluci o izračunu *ex ante* doprinosa institucije SRF-u, pozivajući se na pogrešnu ocjenu izloženosti te institucije rizicima, koja je služila kao temelj te odluke, on bi doveo u pitanje SRB-ovu ocjenu i u konačnici onemogućio izvršenje te SRB-ove odluke u Italiji.
- 60 Nacionalna sanacijska tijela i nacionalni sudovi pozvani da nadziru njihovo djelovanje ne mogu valjano donositi odluke koje su u suprotnosti sa SRB-ovim odlukama o izračunu *ex ante* doprinosa SRF-u i u praksi potonjima oduzimati učinak, onemogućavajući prikupljanje tih doprinosa (vidjeti po analogiji presude od 14. prosinca 2000., *Masterfoods i HB*, C-344/98, EU:C:2000:689, t. 52.; od 20. studenoga 2008., *Heuschen & Schrouff Oriëntal Foods Trading*, C-375/07, EU:C:2008:645, t. 66., i od 6. studenoga 2012., *Otis i dr.*, C-199/11, EU:C:2012:684, t. 50. i 51.).
- 61 Međutim, kada donošenje odluke u postupku koji se vodi pred nacionalnim sudom ovisi o valjanosti SRB-ove odluke, taj sud načelno može uputiti Sudu prethodno pitanje o valjanosti te odluke (vidjeti po analogiji presude od 14. prosinca 2000., *Masterfoods i HB*, C-344/98, EU:C:2000:689, t. 57., i od 20. studenoga 2008., *Heuschen & Schrouff Oriëntal Foods Trading*, C-375/07, EU:C:2008:645, t. 68.).
- 62 U tom pogledu treba utvrditi da, iako se određeni dijelovi prethodnog pitanja konkretno odnose na izračun *ex ante* doprinosa SRF-u, sud koji je uputio zahtjev nije zapitao Sud o valjanosti SRB-ovih odluka o izračunu navedenih doprinosa za 2016. godinu. Nadalje, iz odluke kojom se upućuje prethodno pitanje proizlazi da se Iccrea Banca pred tim sudom nije pozvala na nevaljanost navedenih odluka niti je spomenuti sud izrazio dvojbe u pogledu njihove valjanosti.
- 63 Važno je podsjetiti na to da u svakom slučaju mogućnost osobe da se u okviru tužbe podnesene pred nacionalnim sudom poziva na nevaljanost odredaba sadržanih u aktu Unije koji je temelj nacionalne odluke donesene u odnosu na njega pretpostavlja ili da je ta osoba na temelju članka 263. četvrtog stavka UFEU-a u propisanim rokovima također podnijela tužbu za poništenje tog akta Unije ili da ona to nije učinila jer nesumnjivo nije imala pravo podnošenja takve tužbe (presuda od 25. srpnja 2018., *Georgsmarienhütte i dr.*, C-135/16, EU:C:2018:582, t. 17. i navedena sudska praksa).
- 64 S tim u vezi, dopuštenost tužbe koju je fizička ili pravna osoba podnijela protiv akta koji joj nije upućen, prema članku 263. četvrtom stavku UFEU-a, ovisi, među ostalim, o tome odnosi li se taj akt izravno i osobno na nju (vidjeti u tom smislu presudu od 13. ožujka 2018., *European Union Copper Task Force/Komisija*, C-384/16 P, EU:C:2018:176, t. 32. i navedenu sudska praksu).

- 65 Iako je u predmetnom slučaju adresat SRB-ovih odluka o izračunu *ex ante* doprinosa SRF-u za 2016. godinu bila – u skladu s člankom 5. stavkom 1. Provedbene uredbe 2015/81 – Banka Italije, te su se odluke nesumnjivo izravno i osobno odnosile na Iccrea Bancu.
- 66 Naime, važno je, s jedne strane, podsjetiti na to da prema ustaljenoj sudskoj praksi Suda uvjet u skladu s kojim se odluka koja je predmet tužbe mora izravno odnositi na fizičku ili pravnu osobu, poput onoga iz članka 263. četvrtog stavka UFEU-a, zahtijeva ispunjenje dvaju kumulativnih kriterija, odnosno, s jedne strane, da osporavana mjera izravno proizvodi učinke na pravnu situaciju pojedinca i, s druge strane, da se njome ne daje nikakva diskrecijska ovlast adresatima te mjere koji su zaduženi za njezinu provedbu, s obzirom na to da je ona potpuno automatska i proizlazi isključivo iz propisa Unije, bez primjene drugih posrednih pravila (presude od 6. studenoga 2018., Scuola Elementare Maria Montessori/Komisija, Komisija/Scuola Elementare Maria Montessori i Komisija/Ferracci, C-622/16 P do C-624/16 P, EU:C:2018:873, t. 42., i od 5. studenoga 2019., ESB i dr./Trasta Komerbanka i dr., C-663/17 P, C-665/17 P i C-669/17 P, EU:C:2019:923, t. 103.).
- 67 SRB-ove odluke o izračunu *ex ante* doprinosa SRF-u za 2016. godinu izravno proizvode učinke na pravnu situaciju Iccrea Bance jer se u njima utvrđuje iznos *ex ante* doprinosa SRF-u koji je ona dužna platiti. Nadalje, spomenute odluke ne daju, kako to proizlazi iz točaka 55. do 58. ove presude, nikakvu diskrecijsku ovlast Banci Italije koja od Iccrea Bance mora prikupiti doprinos u iznosu koji je navedenim odlukama utvrđen za tu instituciju i koja, prema tome, nije ovlaštena mijenjati taj iznos.
- 68 S druge strane, subjekti koji nisu adresati neke odluke mogu tvrditi da se ona na njih osobno odnosi samo ako na njih utječe zbog određenih osobina koje su im svojstvene ili zbog neke činjenične situacije koja ih razlikuje od bilo koje druge osobe, izdvajajući ih uslijed toga pojedinačno, poput adresata (presuda od 25. srpnja 2018., Georgsmarienhütte i dr., C-135/16, EU:C:2018:582, t. 31. i navedena sudska praksa).
- 69 Takav je slučaj u ovom predmetu s Iccrea Bancom s obzirom na to da je ona osobno navedena u prilogu SRB-ovim odlukama o izračunu *ex ante* doprinosa SRF-u za 2016. godinu.
- 70 U tim okolnostima, u skladu s načelom navedenim u točki 63. ove presude, Iccrea Banca mogla bi se pred nacionalnim sudom pozvati na nezakonitost SRB-ovih odluka o izračunu *ex ante* doprinosa SRF-u za 2016. godinu samo ako bi na temelju članka 263. četvrtog stavka UFEU-a u propisanim rokovima također podnijela tužbu za njihovo poništenje.
- 71 U tom pogledu, u rješenju Općeg suda od 19. studenoga 2018., Iccrea Banca/Komisija i SRB (T-494/17, EU:T:2018:804), koje je postalo konačno, utvrđeno je da je 3. svibnja 2016. Banka Italije obavijestila Iccrea Bancu o iznosu njezina *ex ante* doprinosa SRF-u za 2016. godinu, kako ga je izračunao SRB, nakon čega je Iccrea Banca nepravodobno podnijela tužbu za poništenje SRB-ove odluke od 15. travnja 2016.
- 72 Budući da Iccrea Banca nije – kada je riječ o SRB-ovoj odluci od 20. svibnja 2016. – Općem sudu podnijela tužbu za njezino poništenje, ne može se pred nacionalnim sudom pozivati na njezinu nevaljanost (vidjeti u tom smislu presudu od 25. srpnja 2018., Georgsmarienhütte i dr., C-135/16, EU:C:2018:582, t. 43.).
- 73 Iz navedenog proizlazi da nije na sudu koji je uputio zahtjev da u glavnom predmetu ocjenjuje sukladnost odluka Banke Italije s pravilima o izračunu *ex ante* doprinosa SRF-u jer se taj sud ne može, na temelju prava Unije, izjašnjavati o aktima te banke kojima se priprema spomenuti izračun, niti može spriječiti da se od Iccrea Bance naplati doprinos u iznosu koji je utvrđen SRB-ovim aktima čija nevaljanost nije dokazana.
- 74 Prema tome, valja zaključiti da dijelove upućenog pitanja koji se posebno odnose na izračun *ex ante* doprinosa SRF-u treba smatrati nedopuštenima.

75 S druge strane, to je pitanje dopušteno u dijelu u kojem se odnosi na izračun redovnih, izvanrednih i dodatnih doprinosa talijanskom Nacionalnom sanacijskom fondu.

O prethodnom pitanju

76 Svojim pitanjem sud koji je uputio zahtjev u biti pita treba li članak 103. stavak 2. Direktive 2014/59 i članak 5. stavak 1. točke (a) i (f) Delegirane uredbe 2015/63 tumačiti na način da su obveze koje proizlaze iz transakcija između banke druge razine i članova grupe koju ona čini zajedno s kreditnim zadrugama kojima pruža različite usluge isključene iz izračuna doprinosa Nacionalnom sanacijskom fondu navedenih u spomenutom članku 103. stavku 2.

77 Članak 102. stavak 1. Direktive 2014/59 predviđa da države članice osiguravaju da do 31. prosinca 2024. dostupna financijska sredstva njihovih aranžmana financiranja dosegnu najmanje 1 % iznosa osiguranih depozita svih institucija s odobrenjem za rad na njihovu državnom području.

78 Iz članka 103. stavaka 1. i 2. te direktive proizlazi da država članica, kako bi ostvarila tu ciljnu razinu, mora osigurati da se od svake institucije s odobrenjem za rad na njezinom državnom području prikupi doprinos razmjernan iznosu njihovih obveza (isključujući regulatorni kapital) umanjenom za osigurane depozite u odnosu na ukupne obveze (isključujući regulatorni kapital), umanjene za osigurane depozite svih institucija s odobrenjem za rad na tom državnom području.

79 U članku 103. stavku 2. drugom podstavku navedene direktive pojašnjava se da se ti doprinosi usklađuju razmjerno profilu rizičnosti institucija.

80 Pojam usklađivanja doprinosa razmjerno profilu rizičnosti institucija može pobliže odrediti Komisija, u skladu s člankom 103. stavkom 7. spomenute direktive, donošenjem delegiranih akata, pri čemu uzima u obzir niz elemenata navedenih u toj odredbi.

81 To je ovlaštenje Komisija iskoristila donošenjem članka 5. Delegirane uredbe 2015/63, naslovljenog „Prilagodba osnovnog godišnjeg doprinosa riziku”, koji predviđa isključenje određenih obveza iz izračuna doprinosa navedenih u članku 103. stavku 2. Direktive 2014/59.

82 Kao prvo, u članku 5. stavku 1. točki (a) te delegirane uredbe određuje se da to isključenje treba primijeniti na unutargrupne obveze koje proizlaze iz transakcija koje institucija sklapa s drugom institucijom koja pripada istoj grupi, ako su ispunjeni određeni dodatni uvjeti.

83 Iz samog teksta te odredbe proizlazi da se ona može primijeniti samo na transakcije između dviju institucija koje pripadaju istoj grupi.

84 Iako Delegirana uredba 2015/63 izravno ne definira pojam „grupa”, njezin članak 3. pojašnjava da se za potrebe njezine primjene upotrebljavaju definicije utvrđene u Direktivi 2014/59.

85 Pojam „grupa” definiran je u članku 2. stavku 1. točki 26. te direktive kao „matično društvo i njegova društva kćeri”. Ta su dva pojma pak definirana u članku 2. stavku 1. točkama 5. i 6. spomenute direktive, gdje se upućuje na članak 4. Uredbe br. 575/2013, koji se referira na članke 1. i 2. Direktive 83/349, a njima u biti odgovaraju stavci 1. do 5. članka 22. Direktive 2013/34.

86 Iz tih definicija proizlazi da odnos društvo majka-društvo kći podrazumijeva oblik kontrole u kojem društvo majka ima većinu glasačkih prava u svojem društvu kćeri, pravo imenovanja odnosno opoziva pojedinih rukovoditelja tog društva kćeri ili prevladavajući utjecaj na to društvo.

- 87 U tim okolnostima, navedeni se odnos ne može smatrati dokazanim samo zato što postoje gospodarski odnosi koji ukazuju na partnerstvo više institucija, ali ne i kontrola jedne od njih nad drugim članovima grupe koju čine te institucije.
- 88 Prema tome, odnosi između institucija poput onih koje navodi sud koji je uputio zahtjev, koji povezuju banku druge razine s njezinim partnerima, a sastoje se od pružanja različitih usluga te banke druge razine, ne mogu se smatrati dostatnima za zaključak o postojanju grupe unutar koje bi bile moguće „unutargrupne obveze” u smislu članka 5. stavka 1. točke (a) Delegirane uredbe 2015/63.
- 89 Kao drugo, u članku 5. stavku 1. točki (f) te delegirane uredbe navode se određene obveze „u slučaju institucija koje posluju u području promotivnih kredita”.
- 90 Pojam „promotivni kredit” definiran je u članku 3. točki 28. navedene delegirane uredbe kao kredit koji odobrava banka koja odobrava promotivne kredite ili posrednička banka pod nekonkurentnim i neprofitnim uvjetima s ciljem promoviranja ciljeva javne politike središnje države ili regionalne samouprave države članice.
- 91 Budući da se ti kriteriji odnose na specifične uvjete poslovanja i ostvarenje određenih unaprijed utvrđenih ciljeva, činjenica da kreditne zadruge čine dio grupe poput one u glavnom postupku sama za sebe nije dostatna za zaključak da se banka druge razine koja pripada toj grupi može smatrati institucijom koja posluje u području promotivnih kredita, što je dovoljno da se isključi mogućnost da dio njezinih obveza ispunjava uvjete iz članka 5. stavka 1. točke (f) Delegirane uredbe 2015/63.
- 92 Kao treće, iako sud koji je uputio zahtjev smatra da članak 5. stavak 1. točke (a) i (f) te delegirane uredbe treba tumačiti na način da se može primijeniti na situacije slične onima navedenima u toj odredbi, premda ne ispunjavaju sve u njoj propisane uvjete, treba utvrditi da je takvo tumačenje nespojivo s tekstom spomenute odredbe.
- 93 Naime, članak 5. stavak 1. navedene delegirane uredbe nadležnim tijelima ne daje diskrecijsku ovlast prilikom isključenja određenih obveza na temelju usklađivanja doprinosa iz članka 103. stavka 2. Direktive 2014/59 razmjerno profilu rizičnosti nego, suprotno tomu, precizno navodi uvjete za takvo isključenje obveze.
- 94 Okolnost da bi to tumačenje članka 5. stavka 1. točke (a) Delegirane uredbe 2015/63 moglo dovesti do dvostrukog uračunavanja određenih obveza ne može opravdati drukčiji zaključak s obzirom na to da – kako je navedeno u uvodnoj izjavi 9. te delegirane uredbe – Komisija nije namjeravala u potpunosti isključiti svaki oblik dvostrukog uračunavanja obveza nego je isključila takvu praksu samo kada postoje dostatna jamstva da bi unutargrupne kreditne izloženosti bile pokrivene ako se financijsko zdravlje grupe pogorša.
- 95 Jednako tako, uzimanje u obzir načela jednakog postupanja, nediskriminacije i proporcionalnosti, koje je naveo sud koji je uputio zahtjev, ne može opravdati drukčiji rezultat s obzirom na to da su u Delegiranoj uredbi 2015/63 izdvojene situacije s vrlo specifičnim značajkama izravno povezanim s rizicima koji su svojstveni predmetnim obvezama.
- 96 S obzirom na sva prethodna razmatranja, na upućeno pitanje valja odgovoriti tako da članak 103. stavak 2. Direktive 2014/59 i članak 5. stavak 1. točke (a) i (f) Delegirane uredbe 2015/63 treba tumačiti na način da obveze koje proizlaze iz transakcija između banke druge razine i članova grupe koju ona čini zajedno s kreditnim zadrugama kojima pruža različite usluge iako nisu pod njezinom kontrolom, a koje ne obuhvaćaju kredite odobrene pod nekonkurentnim i neprofitnim uvjetima s ciljem promoviranja ciljeva javne politike središnje države ili regionalne samouprave države članice, nisu isključene iz izračuna doprinosa nacionalnom sanacijskom fondu navedenih u spomenutom članku 103. stavku 2.

Troškovi

- ⁹⁷ Budući da ovaj postupak ima značaj prethodnog pitanja za stranke glavnog postupka pred sudom koji je uputio zahtjev, na tom je sudu da odluči o troškovima postupka. Troškovi podnošenja očitovanja Sudu, koji nisu troškovi spomenutih stranaka, ne nadoknađuju se.

Slijedom navedenog, Sud (veliko vijeće) odlučuje:

Članak 103. stavak 2. Direktive 2014/59/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o uspostavi okvira za oporavak i sanaciju kreditnih institucija i investicijskih društava te o izmjeni Direktive Vijeća 82/891/EEZ i direktiva 2001/24/EZ, 2002/47/EZ, 2004/25/EZ, 2005/56/EZ, 2007/36/EZ, 2011/35/EU, 2012/30/EU i 2013/36/EU te uredbi (EU) br. 1093/2010 i (EU) br. 648/2012 Europskog parlamenta i Vijeća, i članak 5. stavak 1. točke (a) i (f) Delegirane uredbe Komisije (EU) 2015/63 od 21. listopada 2014. o dopuni Direktive 2014/59/EU Europskog parlamenta i Vijeća u vezi s *ex ante* doprinosima aranžmanima financiranja sanacije, treba tumačiti na način da obveze koje proizlaze iz transakcija između banke druge razine i članova grupe koju ona čini zajedno s kreditnim zadrugama kojima pruža različite usluge iako nisu pod njezinom kontrolom, a koje ne obuhvaćaju kredite odobrene pod nekonkurentnim i neprofitnim uvjetima s ciljem promoviranja ciljeva javne politike središnje države ili regionalne samouprave države članice, nisu isključene iz izračuna doprinosa nacionalnom sanacijskom fondu navedenih u spomenutom članku 103. stavku 2.

Potpisi